

Výhody vzdělání.

Od toho času, co učitel pan Kostoryz mně častěji vysvětloval, jak pobývají Češi a Čechy do vyšších škol, sám jsem častěji o tom přemítal. Plány p. K. zasahují vážně úvahy a volebního projevu těch, kteří o tom přemýšleli. Až posud, ohláš na jeho návrh jest málo. Ze mnohých toho příčin hlavní jsou: že letošního roku po celé zemi škola náhoda velké splovnosti; jestliže někdo je tak šťasten a nějaký ten stříbrník má, on jej u sebe žmolí a div se mu na dlaně nerostaje.

Některé zas zahrnutí jsou ve své jednotlivé obory, jsouce tak ve svém povolání upoutání, že slepými jsou vůči tomu, co děje se vůkol nich. Pak všeobecná nevědomost lidí k nové a užitečné věci; a konečně, patrná nevále podporovateli něco tím sami nejme přivodit sobectví.

Dějme tomu tedy že jsme sobci: že každý z nás považuje za svého nejbližšího přítele svou vlastní osobu a jí se přeje to, co dobrého jest. Tak jest to dobře. Já vím, že, jsem-li někdy ve skutečných nedostatecích, nikdo se o mou zálibu tak nepostará upřímně, jako pan Longinus sám. A — něco za něco — já za to zas Longinovi také nadřídím kde jen mohu; a, přeje-li on mně anebo já jemu, já sám z toho mám vždycky užitek.

Vzdělání, pokročilý a dobrý člověk — dožaduje jest užitek celé osadě, ve které se pohybuje; povznáší jednotlivce kteří s ním do styku přicházejí a vůbec, svým charakterním rázem jakýsi dojem na celé své okolí má a lidskou společnost ku předu vede.

Každá malá anebo větší okolnost, jenž vás sem anebo tam obrací — každý malý a větší předmět, jenž nás tento okamžik sem a druhý okamžik tam poutá — každý záchvát — jest hřebík většit neb menší, silnější neb slabší, čistý aneb rezavý — který se zaradí do té budovy v nás, charakter. Zkrátka, každý obyčejný člověk, (normální) ať již vědomky anebo ne, více méně přispůsobuje se svému okolí. Jeho náhledy, mravy, vlastnosti — vůbec celý charakterní ráz klouf se po způsobě toho proudu, jehož on se dotýká. Tato skutečnost však v sobě nenese to pravidlo, že menšina jednotlivců podrobuje se většině. To neplatí v bitvě i tělesné; příklad: Japonsko a Čína. Stla duševní vládně. Slabě duše, vždy po drobných se mocnému vlivu těch silných; k jejich rázu hledí se přispůsobiti a jejich výsosti se vyvinouti — a třeba na sklonku jejich života mezi těmito charaktery ještě veliká mezera jest — nicméně, ten slabší přece jest daleko pokročilejší za to, že s tím silnějším ve styku byl, nežli byl by býval kdyby byl obcova s charaktery jemu rovnými pouze aneb ještě slabšími.

Ku příkladu: Jest obec v níž jsou si lidé jeden druhému asi rovní, jeden k druhému necítí se vázán žádnou hlubší úctou, an jest si každý vědom, že u porovnání s těmi ostatními, všecko jest s ním v pořádku. Touto sladkou útěchou se každý jednotlivce v obci té uspokojí, netouží po něčem vyšším — a tak celá ta společnost se třeba rok od roku jedním proudem do kola — zvolna vine. — Však pojednou se usadí v obci té vysoce na daný a také šlechetný muž. Muži tomu hned každý jednotlivce jakousi hlubší počtu vzdává; ve přítomnosti jeho jakýs vyšší pocit ho dojíhá, zároveň cítí svou malichernost v porovnání s mužem tím, jednotlivce onen, jestli s ním často do styku přichází, neustále snaží se uhladiti své spásohy, hledě k tomu, aby se hoden jeho společnosti stal.

Nadaný ten muž zvolna započne proud lidí rozebrati, jej z obvyklé dráhy odchýlovati, na pole jiná jej zaváděti, kdež se jim jako neohrožený sloup světla postaví — a kam od něho se odrážejí se paprsky zasahují, tam společnost se rozvíjí. Místy třeba velice zvolna, ale změna směrem tím přece se děje; každá osoba s ním se stýkáje, více a méně zisku z něho těží. On jest celkem svému lidu užitečným.

Komu však jest užitečným nejvíce? Kdo nejvíce těží z toho, že on tak nadaným duchem jest? Ten vzdělanec sám! On, za to že jest schopným, dovede mnohým jiným pomoci, avšak sobě nejvíce. Proto každý, kdyby jen se stanoviska osobního prospěchu tak činil, má bledati příležitost jak by se povznos, poučil a vzdělal. O té příležitosti jaká se dříve a mladiku nyní naskytuje (a bude naskytovati, až navrh p. Kostoryze ve skutečnost uvede) a jak té příležitosti yy-

užitkovati pro svůj prospěch, obci promluvit; však nepřejí si zneužiti šlechetnosti atěného listu P. Z. a zmonopolizovati celou stránku na jednu. Proto jestli etěná redakce dovolu, promluví o tom ostatním přítě. Se vši úctou

Longin Folda. Ve Schayler, Neb., 11. 1905.

Z Národopisné výstavy v Praze.

Domácí lékárníčka. V levém křídle národopisného paláce na přílece v oddělení krojů a zvykosloví, poutá zvláštní pozornosti sama malá výstavka, jež nazývá: domácí lékárníčka. Přelom utkvěmne zpytavě na podobenkách dvou habiček, vybraných z oně řady českých a moravských kořenářek, jejich přese vauilika přikof v zákoutích ještě zde onde nalezneme. Váimněte si jen bláhého úsměvu stíletě habičky Johany Lemonové z Otčehoviček na Moravě a vážného vzezření Doroty Zaloudkové z Klučova u Českého Brodu. . . . Dojista jich blíž vědomí, že netily jen nadarmo a ke záruce mohou viděti řadu těch, jimž mnozí z bylinek odporučených alespoň zleplily porušené zdraví, anebo ty, kdož dříve již jako stín — teď jako "baci" vyhlížejí!

Uctyhodně jest ovšem přiznání habiček našich, že více než ty bylinky účinkovala moe boží, vzbuzená důvěrou modlitbou. Z toho patrně, že nelze připisovati bohrým těm lidem jakoukoliv věru v moc čarodějnou, naopak, že vůči v život nadpozemský co nejpevněji, vplétající v modlitby své často věty, jež vykazují jim bláhly an o životě nebeském.

O léčení lidově v Otčehovičkách a okolí na Moravě roze-psala se již dříve p. Lucie Bakošová v časopisu olomouckém; zde podány též obšírnější detaily o habičce "Lemonce" a vysvětleny různé způsoby zařkávání a léčení nemocí. Významuplná jsou příkladně tato slova:

S a t o r
a r e p o
t e n e t
o p e r a
r o t a s

již předřkává se při léčení vztekliny. Ať ůteme je z leva ku pravu, neb z dola nahoru, či dola v rohu z prava ku levu i s hora dolů, zůstávají vždy tytéž. Zdá se, že poukazují ku velikému stáří a dokonce snad na doby pohanské.

O druhé, české habičce svědčí na naší Národopisné výstavě českoslovanské řada kořenů a jiných léčiv, jak bedlivě všmá si od jara do podzimu všech drobnoukých květek, shromažďuje je co nejpečlivěji, aby v kritickém okamžiku nejen poradila ale i vypomohla, co domácí lékárníčka tají nejlepšího.

Tuším, že bude zajímavo uvést alespoň z části zvláštnůstky klušovské kořenářky, jelikož obsahují nammnoze méně známé lekvary.

Pokud se týče prsních chorob, shledáváme zde v hrnkách vystavené psf a kořiči sádlo a v pytlíčkách povědomé ostatní ůtočiště trpčích: plieník a jiné. Na bolavé oči vidíme zde žloutnouti se v malé lahvičce se sádlo; proti fezavce pomáhá prý štěpná šalvěj, proti bolení zrnka jeřábková (bobule jeřábu); dále jest dobrá proti křečím čekanka, proti rýmě kopytník (Asarum europaeum), proti pichání čertikus (kazlík, Valeriana-officinalis), na bolesti olouvných jazýček (jitrocel, Plantago), proti zimnici drobejšek; lopuchové ježky pomáhají při křečích a střílové kořen dobré jest k nakuřování při zažehnávání stříli. Rovněž zmůky zasluhuje bílnové semeno, osvědčené při bolení zubů, pak routa proti psotníku, olej proti zastavení moče a vřes (břesk) na svrab. Proti tludění srdce odporuče se dubový květ, proti bolení zrnka špková a pro netrávení kořen puškvorce; pro prsa získaly si pověsti stopky višňové a souhotiny možno zažehnatí odvarem verunky (rozrazil—Veronica); při bolení hlavy sluší bráti satorku (saturej) a při kašli piti odvar květu hluché kopřivy. Na bolavé oči má býti nade všecko růžový květ, při choleře užívati hojně jen bedrník a proti bolení hlavy účinkuje znamenitě — dobrámysl!

Proti dně (pakostnici) shledáváme zde především květ akátu (trnovníku) v líhu močený, dále jalovcová zrnka rovněž v líhu; při výrazce doporučuje se čiatec, proti pichání v kostech jest originální prostředek — mravenčí v líhu. Neméně překvapuje i první jarní had (kůže svleče-

ná) používaný k nakuřování proti ouřku, dále sanice prasečí na boule. Povědomo též jest, že zaječ sádlo táhne a proto uvádí se zde jako účinnivé na zaražený trn a sklo, též proti nátes. Podivný jest lék kartus benedik, doporučený pro prsa a vnitřní satokliny.

Mimo o člověka stará se ovšem kořenářka též co nejpečlivěji o domácí dobytek. Vime příkladně co doporučení hodno: majovníček (mochna — Potentilla) kravám pro stěnění, ženkle do kořen kravám pro otelení; podobně též společek a pro stěnění ůstec, který u lidí vyrážku mírní a odstraňuje. Jest ještě celá řada používaných prostředků, více méně účinných, ale stačí uvede, aby nám podaly rázor prostého lidu, který do jest mřzy jest velice zdravý, a té příčiny jednoduché, že vznikl ze styku s tou velikou knihou — přírody.

Příčka v oddělení zvykoslovném ověšena jest ještě po obou stranách stolku řadou typických rostlin květeny naší, neorných názvy triviální, sevednělé a tedy obecně a zároveň jména správná česká i vědecká. Za chvíli pozornosti dojista tento koutek milé výstavy naší jest hodeu a již o svatojanský den zvláště od bohrých poutníků a zlídných poutnic těšil se pozornosti. Jen všimly li si ty divenky naše, že proti tludění srdce nade vše dobrým jest dubový květ ?!

Milión přátel.

Přítel v naší jest skutečným přítel a ne méně jak milión lidí nade: právě takového přítel v Dr. King's New Discovery proti suchotinám, kašli a nachlazením. Pak li jest tohoto vřelého léku proti kašli nikdy dovedl neuvěřiti, že jediné skleniči vše převládá, že jest vřelým lékem proti kašli v všech nemocích krkání, přechl a plicních. Každá lahve jest sarašena, že vykoná to, co o něm se tvrdí, neb peníze se vrátí. Lahvičky na zkoušku zdarma u Goodman Drug Co. Velká lahve 50c. a 11. 11

— Choete-li zvěděti bližších a obšírnějších zpráv o farmerských pozemcích ve Washingtonu, Montané a Oregonu, požádejte anglicky poštovním listkem C. A. Mitchell, Webster St. Union Station, Omaha, Neb., a on vám zašle podrobné popisy po zemků těch. (93dt-1f)

Městské loty zdarma po příštích šedesát dnů

pro obmezený počet kupoč pozemků za hotové. Dopíšte o podrobnosti anglicky na: W. A. Wood, Victoria, Victoria Co., Texas. 110-25-2m

CHCETE SI POCHUTNAT ?

...KURTE...

Paldovy znamenité tabáky!

KORUNU . . . GRANULOVANÝ AUSTRIAN PURE

Zkuste je! Hlaste se o ně! Žádný obchod nebudí bez nich. Též výborné odpadky od doutníků (Clippings) a velký výběr dobrých a laciných doutníků stále máme na skladě.

ADRESA:

Great Central Tobacco Works, ELGIN, IOWA.

Rolníci pozor!

Není snad knihy, z kteréž by se v nahodilých případech onemocnění koní, skotu, dobytka skopového i vepřového, drůbeže atd. tak vydatně pouučení čerpati dalo jako ze

"Zlaté knihy pro farmera".

V knize této naleznete mimo receptů k léčení rozličných nemocí dobytka, neščetných pouučení potřebných v každé domácnosti, kdež mnohdy vášněm zakročím ztráta mnoha dolarů se odvrátí. Kniha taková nalezati by se měla v každé české domácnosti, aby vždy a v každém případě byla po ruce. "Zlatá kniha pro farmera" jest pěkně úpravy, v plátně vazbě o 345 str., a cena její jest velmi nepatrná, stojí pouze \$1.00. — Zasýlejte objednávky s příloženým obnosem na HOSPODÁR, OMAHA, NEB.

Na prodej dobrý parostroj 12 kořalky lokaty, z druhé ruky, lacno BISMÉ sdělí administrace Pokr. Západu

HAYDEN BROS

ZAVŘETE OČI

a shledáte laciné věci, jichž jest ve světě plno; a otevřete oči a shledáte však dobrých věcí pořádku. Koupíme oděv, shledáme dobrou jakost a dobrý zhotov. Když koupíte oděv a nás, shledáte jej dobrým, třeba i méně jste za něj zaplatili — zkrátka, naše oděvy jsou vzor

Minulý týden učinili jsme koupi od jedné z nejnovějších firm hotovitelů oděvů. Koupě tato není snad rozruch v oděvním obchodu, ani normální mapu sv — dá vám však příležitost pořídit si osm neb deset krásných obleků — a k tomu krásný oblék — za cenu obyčejných okolností přiměřenou.

Mužské oděvy.

Mužské pěkné celovlněné obleky, rozličných střihů, které mají cenu nejméně \$9.00 až \$15.00 nejnovější látky a střih, v této výprodeji za . . . . . \$4.75 a \$6.

Mužské nejlepší obleky, v barvách smíšených — pěkné kármíry a importované clay látky — obleky, jež se obyčejně prodávají po \$18 až \$25, v této výprodeji po . . . . . \$9.00 a 12.

Chlapecké oděvy.

Chlapecké celovlněné obleky s krátkými kalhotami, pro stáří od 4 do 15 let, s dvouřadovým kabátem — jsou to naše \$2.75 a \$3.75 obleky, v této výprodeji za \$1.75

Dětské prací kalhoty, pro stáří od 3 do 8 let — \$1.25 a \$1.50 druhy — v této výprodeji 75

Krátké kalhoty pro hochy v stáří od 4 do 14 let, celovlněné, za pouhých 25

Mluví se tu česky.

HAYDEN BROS. roh 16 a Douglas, OMAHA, NEB.

Dokonalý hudební nástroj

Koncertní ariston. Cena \$25. Se třemi válcičky.

Jest to obdivuhodný stroj hudební, úhledný, jednoduchý, pevný a trvanlivý. Každý dovede naň hráti bez učení. Dává jasný zvuk, který i ve velké koncertní síni vyniká a je příjemným i v malé místnosti. Hraje hudbu koncertní i operní české kusy se pro tento stroj právě hotoví a budou stát \$1 kus. Má též dva druhy levnějších aristonů a sice

Concert Roller Organ s 5 válcičky za \$12.00, a Gem Roller Organ s 3 válcičky za \$6.00.

K těmto strojům jest výběr 2000 rozmanitých hudebních kusů, mezi nimi následující české písně: Těle se, proč jsem Slovák? — Síl jsem prosa. — Plané dcery ducha mého. — Přijde-li má zlatá Mařenka. — Kde domov můj — Loučení, loučení. — Hej Slováci! — Když tě vidím. — Když jsem k vám chodil, atd. — Jednotlivé válcičky k těmto jsou po 30 centech.

Dopíšte neb obraťte se sdělně na Jos. Ledvina, Wahoo, Neb.

Rukopisy Královský a Zelenohorský

Nejstarší básnické památky české, vyšlé nakl. Pokr. Západu. K nim připojen jest fotolitografický snímek čtyř stran původních rukopisů a provází je vysvětlivky o původu, nálezu a sporu o jich pravost a důkladná přednáška o jich kulturním významu, kterou měl dn. 25. května '90 v sni Těl. Jed. Sokol v Chicago, p. J. A. Oliverius.

Rukopisy zahrnují následující zpěvy hrnkácké, mlítočné a slonky: Rukopis Královský. — Záboj a Slavoj (v původním znění staročeském). — Ctímír, Vlastav. — Jaromír a Boleslav. — Desná Hřmáň. — Jaroslav. — Luděk a Lubor. — Zbňoh. — Jelen. — Kytice. — Opuštěná. — Ráje. — Žanulice. — Škvárník. — Jablov. Rukopis Zelenohorský. — Básně "Luběnka soud" a sloněk básně "Šuňm." Adresujte: POKROK ZAPADU, Omaha, Neb. OKNA POUZE 2c.